

שמואל א' – דף מקורות

1. עיינו בשמואל א' - מהו הנושא המרכזי של הפרק? נסו לדייק!
2. עיינו בספר בראשית פרק כ"ט, ל"א - ל', כ"ד וערכו השוואה עם הדמויות שבפרקנו.
3. עיינו בסוגיות מהתלמוד העוסקות בתפילת חנה שבפרק א' ובמשמעויותיה לדורות:

תלמוד בבלי מסכת ברכות דף לא עמוד א' - עמוד ב'

אמר רב המנונא: כמה הלכתא גברותא איכא למשמע מהני קראי דחנה: (שמואל א' א')

'וחנה היא מדברת על לבה' – מכאן למתפלל צריך שיכוין לבו.

'רק שפתייה נעות' – מכאן למתפלל שיחתוך בשפתיו.

'וקולה לא ישמע' – מכאן, שאסור להגביה קולו בתפלתו.

'ויחשבה עלי לשכרה' – מכאן, ששכור אסור להתפלל,

'ויאמר אליה עלי עד מתי תשתכרין' וגו' – אמר רבי אלעזר: מכאן, לרואה בחברו דבר שאינו הגון צריך להוכיחו,

'ותען חנה ותאמר לא אדני' – אמר עולא ואיתימא רבי יוסי ברבי חנינא, אמרה ליה: לא אדון אתה בדבר זה, ולא רוח הקודש שורה עליך, שאתה חושדני בדבר זה.

איכא דאמרי, הכי אמרה ליה: לא אדון אתה, לאו איכא שכינה ורוח הקודש גבך, שדנתני לכף חובה ולא דנתני לכף זכות, מי לא ידעת דאשה קשת רוח אנכי?

'ויין ושכר לא שתיתי' – אמר רבי אלעזר: מכאן, לנחשד בדבר שאין בו שצריך להודיעו.

'אל תתן את אמתך לפני בת בליעל' – אמר רבי אלעזר: מכאן, לשכור שמתפלל כאלו עובד עבודה זרה, כתיב הכא 'לפני בת בליעל', וכתוב התם (דברים י"ג) 'יצאו אנשים בני בליעל מקרבך', מה להלן עבודה זרה, אף כאן – עבודה זרה.

'ויען עלי ויאמר לכי לשלום' – אמר רבי אלעזר: מכאן, לחושד את חברו בדבר שאין בו שצריך לפייסו; ולא עוד, אלא שצריך לברכו, שנאמר: 'וא-להי ישראל יתן את שלתך'.

השוו את דברי התלמוד למקור הבא (מסכת ברכות דף ז' עמוד ב'):

אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי:

מיום שברא הקדוש ברוך הוא את העולם לא היה אדם שקראו להקדוש ברוך הוא אדון, עד שבא אברהם וקראו אדון, שנאמר: (בראשית ט"ו) 'ויאמר ה' א-להים במה אדע כי אירשנה'.

'ותדר נדר ותאמר ה' צבאות', אמר רבי אלעזר: מיום שברא הקדוש ברוך הוא את עולמו, לא היה אדם שקראו להקדוש ברוך הוא צבאות עד שבאתה חנה וקראתו צבאות;

אמרה חנה לפני הקדוש ברוך הוא: רבוננו של עולם, מכל צבאי צבאות שבראת בעולמך קשה בעיניך שתתן לי בן אחד? משל למה הדבר דומה – למלך בשר ודם שעשה סעודה לעבדיו, בא עני אחד ועמד על הפתח, אמר להם: תנו לי

פרוסה אחת! ולא השגיחו עליו; דחק ונכנס אצל המלך. אמר לו: אדוני המלך, מכל סעודה שעשית קשה בעיניך ליתן לי פרוסה אחת?

'בעני אמתך', 'אל תשכח את אמתך', 'ונתתה לאמתך'.

אמר רבי יוסי ברבי חנינא: שלש אמותות הללו למה – אמרה חנה לפני הקדוש ברוך הוא: רבוננו של עולם, שלשה בדקי מיתה בראת באשה, ואמרי לה: שלשה דבקי מיתה, ואלו הן: נדה וחלה והדלקת הנר, כלום עברתי על אחת מהן?

'ונתתה לאמתך זרע אנשים', מאי זרע אנשים?

אמר רב: גברא בגוברין;

ושמואל אמר: זרע שמושח שני אנשים, ומאן אינון – שאול ודוד;

ורבי יוחנן אמר: זרע ששקול כשני אנשים, ומאן אינון – משה ואהרן, שנאמר: (תהלים צ"ט) 'משה ואהרן בכהנו ושמואל בקוראי שמו';

ורבנן אמרי: 'זרע אנשים' – זרע שמובלע בין אנשים. כי אתא רב דימי, אמר: לא ארוך ולא גוץ, ולא קטן ולא אלם, ולא צחור ולא גיחור, ולא חכם ולא טפש.

'אני האשה הנצבת עמכה בזה', – אמר רבי יהושע בן לוי: מכאן, שאסור לישב בתוך ארבע אמות של תפלה.

'אל הנער הזה התפללתי' – אמר רבי אלעזר: שמואל מורה הלכה לפני רבו היה, שנאמר: וישחטו את הפר ויביאו את הנער אל עלי, משום דוישחטו את הפר הביאו הנער אל עלי?

אלא, אמר להן עלי: קראו כהן, ליתי ולשחוט.

חזנהו שמואל דהווי מהדרי בתר כהן למישחט, אמר להו: למה לכו לאהדורי בתר כהן למישחט? שחיטה בזר כשרה! אייתוהו לקמיה דעלי, אמר ליה: מנא לך הא?

אמר ליה: מי כתיב ושחט הכהן? והקריבו הכהנים כתיב! מקבלה ואילך מצות כהונה; מכאן לשחיטה שכשרה בזר.

אמר ליה: מימר שפיר קא אמרת, מיהו, מורה הלכה בפני רבך את – וכל המורה הלכה בפני רבו חייב מיתה.

אתיא חנה וקא צוחה קמיה: 'אני האשה הנצבת עמכה בזה' וגו'.

אמר לה: שבקי לי דאענשיה, ובעינא רחמי ויהיב לך רבא מיניה.

אמרה ליה: 'אל הנער הזה התפללתי'.

'וחנה היא מדברת על לבה' – אמר רבי אלעזר משום רבי יוסי בן זמרא: על עסקי לבה.

אמרה לפניו: רבוננו של עולם, כל מה שבראת באשה לא בראת דבר אחד לבטלה, עינים לראות, ואזנים לשמוע, חוטם להריח, פה לדבר, ידים לעשות בהם מלאכה, רגלים להלך בהן, דדים להניק בהן; דדים הללו שנתת על לבי למה, לא להניק בהן? תן לי בן ואניק בהן.

ואמר רבי אלעזר: חנה הטיחה דברים כלפי מעלה, שנאמר: 'ותתפלל על ה' – מלמד, שהטיחה דברים כלפי מעלה.